"Ngọc hóa" - giữ hiếu nghĩa, an táng văn minh dưới góc nhìn Phật giáo

ISSN: 2734-9195 14:30 09/04/2026

Ngọc hóa không chỉ là một phương thức xử lý tro cốt, mà còn là biểu hiện của một cách tiếp cận mới đối với sinh tử, nơi con người học cách buông bỏ chấp niệm, hướng đến sự an lạc và thanh cao.

Tác giả: **Hòa thượng Thích Thọ Lạc**
Trưởng Ban Văn hóa Trung ương - Giáo hội Phật giáo Việt Nam

Trong dòng chảy phát triển không ngừng của xã hội hiện đại, những vấn đề liên quan đến đời sống con người, như việc hậu sự, an táng, cũng đang đứng trước yêu cầu mới theo hướng văn minh, bền vững và phù hợp với các giá trị hiếu đạo truyền thống.

Trong bối cảnh đó, *"ngọc hóa"*, tức là việc chuyển hóa tro cốt sau hỏa táng thành tinh thể đã và đang nổi lên như một xu hướng mới, gợi mở nhiều suy tư dưới góc nhìn văn hóa và đặc biệt là Phật giáo.

Từ ngàn xưa, *"**hiếu đạo**"* đã trở thành nền tảng đạo đức cốt lõi của dân tộc Việt Nam. Trong giáo lý nhà Phật, chữ Hiếu càng được đề cao sâu sắc với tinh thần: *"Tâm hiếu là tâm Phật, hạnh hiếu là hạnh Phật"*. Hiếu không chỉ là sự phụng dưỡng khi cha mẹ còn tại thế, mà còn được thể hiện qua việc lo toan hậu sự một cách chu toàn, trang nghiêm và hợp đạo lý.

Tập tục an táng truyền thống như hung táng, cải táng ngày nay đã bộc lộ nhiều hạn chế như tiêu tốn quỹ đất, gây ô nhiễm môi trường và đôi khi kéo dài sự chấp chước vào thân xác sau khi chết một cách quá mức.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh hoạ. Ảnh: danviet.vn

Dưới góc nhìn Phật giáo, con người được cấu thành bởi hai phương diện: thân và tâm. Thân do tứ đại hợp thành, khi hoại diệt sẽ trở về với tự nhiên; còn tâm thức tiếp tục vận hành theo **nghiệp lực.** Chính vì vậy, đức Phật đã khuyến khích hình thức hỏa táng như một phương thức giúp thân xác nhanh chóng hoàn nguyên, giảm thiểu sự chấp thủ và khổ đau.

Trên nền tảng đó, *"ngọc hóa"* có thể được xem là một bước phát triển tiếp theo của hỏa táng trong xã hội hiện đại. Không chỉ góp phần tiết kiệm tài nguyên đất đai, bảo vệ môi trường, phương thức này còn tạo ra hình thức lưu giữ tro cốt trang nghiêm, tinh tế và giàu tính biểu tượng. Những tinh thể được tạo thành có thể được tôn trí trong tháp, trong chùa, hoặc chế tác thành các hình tượng mang ý nghĩa tâm linh như hoa sen, qua đó vừa giữ gìn ký ức về người đã khuất, vừa nuôi dưỡng đời sống tinh thần cho người còn lại.

Hình ảnh chỉ mang tính chất minh hoạ. Ảnh: danviet.vn

Kinh nghiệm từ một số quốc gia phát triển như Nhật Bản, Hàn Quốc và các nước Phương Tây cho thấy, việc ứng dụng công nghệ trong an táng hoàn toàn có thể dung hòa với truyền thống tôn giáo và văn hóa. Đây là một gợi mở quan trọng để Việt Nam nghiên cứu, tiếp cận và từng bước triển khai trên thực tế đời sống hiếu nghĩa trong điều kiện phù hợp.

Tuy nhiên, cần nhận thức rõ rằng, hiếu nghĩa không nằm ở hình thức an táng cầu kỳ hay hiện đại, mà cốt lõi vẫn là tấm lòng chân thành và đời sống đạo đức của mỗi con người. Việc lựa chọn *"**ngọc hóa**"* nếu được thực hiện trên nền tảng hiểu biết đúng đắn, không chấp trước, không chạy theo hình thức, thì đó chính là biểu hiện của hiếu nghĩa đi đôi với trí tuệ.

Để xu hướng này có thể được ứng dụng rộng rãi, sự ủng hộ của người dân và các cơ quan quản lý, cần có sự đồng hành của nhiều yếu tố: sự định hướng của Phật giáo, chính sách phù hợp của nhà nước, và trên hết là sự chuyển biến trong nhận thức của cộng đồng. Tránh xu hướng thương mại hóa hoặc thần thánh hóa, làm sai lệch giá trị chân chính của giáo lý.

Ngọc hóa không chỉ là một phương thức xử lý tro cốt, mà còn là biểu hiện của một cách tiếp cận mới đối với sinh tử, nơi con người học cách buông bỏ chấp niệm, hướng đến sự an lạc và thanh cao. Khi được đặt trong nền tảng của trí tuệ và lòng từ bi, đây có thể trở thành một nét đẹp văn hóa mới, vừa hiện đại, vừa thấm đượm tinh thần Phật giáo và đạo lý hiếu nghĩa của dân tộc.

Tác giả: **Hòa thượng Thích Thọ Lạc**
Trưởng Ban Văn hóa Trung ương - Giáo hội Phật giáo Việt Nam